

Stimuleringssubsidie voor interventie in de palliatieve zorg

ZonMw zet stimuleringssubsidies uit om zorgorganisaties te ondersteunen bij het invoeren in de eigen praktijk van reeds ontwikkelde interventies die van waarde zijn voor het verlenen van palliatieve zorg. De organisaties die voor deze subsidie in aanmerking komen, ontvangen ondersteuning van Palliatieve Zorg Nederland (PZNL) met een leerwerkplatform.

TEKST: FRANK VAN WIJCK FOTO: ZONMW

Dat ZonMw stimuleringssubsidies uitzet om zorgorganisaties te ondersteunen bij het invoeren van interventies die van waarde zijn bij het verlenen van palliatieve zorg, betekent zeker niet dat palliatieve zorg in de eerste lijn nu geen aandacht krijgt. “Het staat wel degelijk op de agenda”, zegt Richard Starmans. Hij is kaderhuisarts palliatieve zorg en ggz en commissielid van het ZonMw programma Palliantie. “Het punt is alleen dat het onderwerp een proactieve benadering vergt en dat het daaraan nog wel eens tekortschiet.”

Het risico is dat dan dingen gemist worden, stelt Starmans, en daarvan heeft hij ook een recent voorbeeld uit zijn eigen hospice-praktijk. Hij vertelt: “Het betrof een gezin met een jong kind waarvan de man in het gezin niet de vader was. In de laatste tien weken van het leven van de zieke vrouw was nog niet geregeld waar het kind na haar dood naartoe zou gaan, zelfs de school was niet op de hoogte. Die situatie gaf veel stress en dat is nu juist wat je in deze situatie niet wilt. Noch ziekenhuis noch eigen huisarts wisten van deze problematiek. Pas toen geregeld was dat de man het vaderschap kreeg en accepteerde, kwam er langzaam rust ook in de onderlinge verhoudingen.”

Natuurlijk zijn de aanbieders in de eerste lijn niet de enige partij die een rol spelen in het proces om tot optimale palliatieve zorg te komen. “Het vergt ook transmurale samenwerking”, zegt Starmans. ‘Het ziekenhuis speelt ook een belangrijke rol. Daar zie je nogal eens dat wordt uitgegaan van doorbehandelen zonder de vraag of de patiënt dit wel wil, voldoende ruimte te geven. Of op

een gegeven moment wordt gesteld ‘Het ziekenhuis heeft u niets meer te bieden’. Dan denk ik als palliatief arts: juist vanaf dat moment is er werk aan de winkel.”

“Bij zorgverleners kan sprake zijn van vraagverlegenheid.”

In eerste instantie kleinschalig project

De stimuleringssubsidie die ZonMw nu biedt, is ervoor bedoeld om zorginstellingen, zorgnetwerken en huisartsengroepen in de gelegenheid te stellen zich te bekwamen in proactieve palliatieve zorgverlening. “Ze kunnen daar partners bij betrekken”, zegt Starmans, “zoals geestelijk verzorgers.”

De aanpak is laagdrempelig. “Het gaat om kleinschalige projecten”, zegt Starmans, “dus er zijn niet zoveel voorwaarden aan verbonden. Er is 500.000 euro beschikbaar. Dus als alle partijen die ervoor in aanmerking komen het volledige subsidiebedrag van 35.000 euro aanvragen en ontvangen, kunnen veertien partijen deelnemen. Als die het programma hebben doorlopen, volgt evaluatie en als die aantoont dat de aanpak waardevol is, volgen nieuwe stimuleringsrondes palliatieve zorg.”

Die aanpak is een training met hulpmiddelen om proactieve palliatieve zorg vorm te geven. Hiervoor zijn trainers beschikbaar. Er is een verdiepende e-learning met filmpjes ter voorbereiding. En er is een kwadrantenkaart voor zorgverleners en een vragenlijst voor patiënten die hen helpt om samen de aspecten van palliatieve zorg in kaart te brengen: de lichamelijke klachten, de psychische en sociale problemen en de zingevingaspecten. “Bij zorgverleners kan sprake zijn van vraagverlegenheid”, zegt Starmans. “Deze aanpak kan zorgverleners helpen om meer inzicht te krijgen in de waarden, wensen en behoeften van hun patiënt en die vraagverlegenheid op te lossen.”

Twee mogelijke interventies

In deze subsidieronde kunnen partijen kiezen uit twee interventies: 1) signaleren en herkennen wat de patiënt bezighoudt als basis voor proactieve zorgplanning en 2) proactieve zorgplanning bij mensen met een verstandelijke beperking.

“De eerste is heel uitdrukkelijk op de eerste lijn gericht”, vertelt Starmans. Hij is bedoeld om zorgprofessionals beter te leren herkennen wat de patiënt bezighoudt. Dit gebeurt op basis van aangeboden en eigen ingebrachte casuïstiek en met hulp van acteurs. “De tweede komt tegemoet aan de grote behoefte die in deze sector bestaat aan kennisontwikkeling. Daarom wordt hierbij ook gewerkt met een train de trainers programma.”

Het streven van ZonMw is om in 2023 ook op andere (combinaties van) zorginterventies stimuleringssubsidies uit te zetten. “Daarvoor bestaan heel veel mogelijkheden, gelet op wat ZonMw al heeft ontwikkeld”, zegt Starmans. “Sommige interventies zijn zorgspecifiek, zoals voor mensen met COPD of Parkinson, dak- of thuislozen of psychiatrische patiënten. Weer andere interventies zijn gericht op gezamenlijke besluitvorming, op integrale werkmethodes of protocollen of op zorg voor naasten of op cultuursensitieve communicatie. Het is een enorm breed pakket waaruit voor een stimuleringssubsidie die projecten worden geselecteerd die passen bij de ambities van ZonMw en PZNL voor de verbetering van de palliatieve zorg en die zowel haalbaar als opschaalbaar zijn.” <<

Om mensen die ongeneeslijk ziek zijn en hun naasten een goede kwaliteit van leven te bieden, zijn interventies ontwikkeld die van waarde zijn bij het verlenen van palliatieve zorg. ZonMw zet vanaf 6 februari 2023 een stimuleringssubsidie uit om zorgorganisaties te ondersteunen bij het invoeren van deze interventies in hun eigen praktijk. Organisaties die subsidie ontvangen, ondersteunt Palliatieve Zorg Nederland (PZNL) met een leerwerkplatform.

